

**Anbefalinger basert på
innspill fra lag og
foreninger under
kveldskonferanse**

10.09.25

Oppsummerende rapport Birkenes kommune

Oppsummeringsrapporten er utarbeidet av Frivillighet Norge, etter avtale med Birkenes kommune i 2025.

Bakgrunn

Her følger en oppsummering av de innspillene som kom frem i møtet med foreningene i Birkenes kommune 10. september 2025. Oppsummeringen sendes til alle som var til stede.

Birkenes kommune skal utvikle en frivillighetspolitikk i dialog med frivillige lag og foreninger i kommunen. Kommunen har inngått en avtale med Frivillighet Norge om arbeidet med dialog og samspill mellom frivillige organisasjoner og kommunen. Frivillighet Norges del av avtalen er å bistå kommuneledelsen i utvikling av sin frivillighetspolitikk gjennom følgende tiltak:

1. Informasjonsmøte med kommuneledelsen
2. En åpen kveldskonferanse med frivillige lag og foreninger som inneholder:
 - Informasjon om frivillighetens rolle i samarbeid med kommunen
 - Fakta om frivillighet
 - Gjennomføre en kafedialog for å samle inn innspill fra foreningene
3. Lage en oppsummering fra møtet med foreningene med anbefalinger

Med denne rapporten er Frivillighet Norges forpliktelse i henhold til avtalens punkt 2 og 3 oppfylt. Frivillighet Norge holdt en digital innledning på et møte i kommunedirektørens ledergruppe i Birkenes den 15. august 2025, i tråd med tiltak 1.

Et sentralt formål med en kommunal frivillighetspolitikk er at den skal stimulere til økt samspill og samarbeid mellom kommune eller bydel og lag og foreninger, og mellom lag og foreninger. Et viktig premiss for at Frivillighet Norge inngår denne type samarbeid med kommunene er at bredden av frivilligheten trekkes inn som dialogpartner i utviklingen av frivillighetspolitikken, slik at innholdet oppleves som relevant for alle typer lag og foreninger. Den åpne kveldskonferansen med kafedialog er et uttrykk for dette.

Birkenes kommune har uttrykt at de i tillegg vil danne en referansegruppe der foreningene kan bidra som en dialogpartner i kommunens videre arbeid i utviklingen av sin frivillighetspolitikk. Dette er helt i tråd med hva KS (kommunenenes egen interesseorganisasjon) og Frivillighet Norge, sammen anbefaler kommunene å gjøre (se samarbeidsavtale mellom partene i en egen lenke nederst i dokumentet). Hensikten er at lag og foreninger får anledning til å følge opp innspillene fra kafedialogen. Det vil styrke muligheten for at frivillighetspolitikken oppleves som viktige for, og få legitimitet hos, alle typer foreninger i kommunen, og bidra til utvikling av konkrete tiltak som fremmer samarbeidsrelasjoner og vekst og utvikling for frivillig sektor i kommunen eller bydelen.

Om kafédialogen

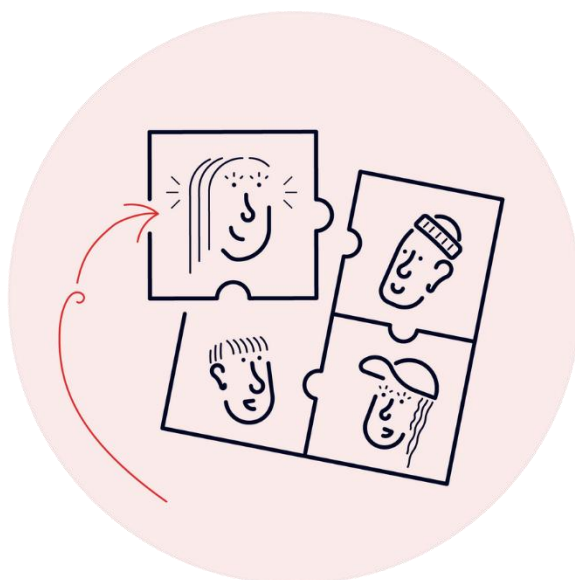
Det var XX deltakere fra ulike lag og foreninger til stede. Innspillene fra kafédialogen representerer et bredt erfaringsgrunnlag fra ulike foreninger.

Deltagerne var inndelt i fem grupper. Hver gruppe valgte en referent. Gruppene snakket sammen i ti minutter om hvert av de fire spørsmålene, og det er innspillene som kom frem som er oppsummert her.

Under hvert spørsmål har vi tillatt oss å lage en *tematisk* oppsummering av innspillene for å tydeliggjøre hvordan de kan videreutvikles i samarbeid med kommunen. Det kan derfor hende at dere ikke finner igjen egne konkrete innspill. Vi oppfordrer Birkenes kommune til å ta innspillene i denne rapporten med inn i den videre dialogen med frivilligheten.

Vær klar over at antall innspill ikke representerer enkeltinnspill fra en forening, men at flere foreninger på samme bord kan stå bak det samme innspillet. I rapporten er det ikke mulig å skille ut tall som gjenspeiler dette.

Ut fra innspillene som er kommet inn kan det se ut til at det ligger et vesentlig potensial for å utløse store ressurser i en tettere relasjon mellom kommunen og bredden av lag og foreninger. Forutsetningen er at samhandling og samarbeid oppleves som en vinn-vinn-situasjon for begge parter.

Innspill fra kafédialogen

Utfordringer

Har din forening noen konkrete utfordringer som hindrer dere i å tilby enda mer eller flere aktiviteter enn det dere gjør i dag?

Rekruttering og engasjement

Mange av gruppene opplever at det er vanskelig å få med flere frivillige eller deltagere på sine aktiviteter, og flere ønsker flere medlemmer eller frivillige ressurser. Noen opplever at folk vegrer seg for å være aktive i organisasjoner, og er redde for å binde seg. Det er vanskelig å vite hvordan man kan hjelpe folk til å føle at de trengs og kan bidra på sin måte. I en av gruppene beskrives det som et ønske om «så lysten» til å bli med i en organisasjon.

En del ønsker å nå spesifikke målgrupper, men opplever at de er vanskelige å nå av forskjellige grunner. Noen sliter med å treffe flere aldersgrupper. Dette gjelder blant annet foreninger for eldre, der medlemmene eldes, og det er vanskelig å få inn yngre. For en del er tidsklemma tydelig, særlig i barnefamiliene. Det er behov for økt frivillig innsats i foreldregruppa. Noen opplever at det er vanskelig å nå innvandrere på grunn av ulik kultur og språk. (13 innspill handler om dette)

Økonomi og ressurser

Utfordringen med rekruttering speiles i behov for mer ressurser. Fler trekker frem at de trenger flere folk for å dele på ansvaret, eller at de mangler frivillige ressurser. Økonomi er også en utfordring for flere, og for noen er det økonomi som begrenser aktivitet. For noen er kompetanse en utfordring, og de har behov for mer tilrettelegging og opplæring. (5 innspill handler om dette)

Dialog og samhandling

Det ser ut til å være noen utfordringer som handler om samhandling med kommunen. Det er flere som har behov for tettere kontakt med deler av kommunen på de feltene de jobber. Det gjelder blant andre natteravnene som har behov for tettere dialog med SLT-koordinatorer, og demensforeningen, som har behov for bedre dialog med demenskoordinator eller lege. Noen sier at samarbeid på tvers er utfordrende, uten å spesifisere om det handler om samarbeid med kommunen eller andre lag og foreninger. Noen opplever manglende forutsigbarhet fra kommunen som en utfordring. En annen gruppe mener det er vanskelig å skrive og sende søknader og rapporter.

Kommunikasjon og informasjon er også noe som flere trekker frem. Noen mener det er behov for mer informasjon om ulike organisasjoner og frivillighet gjennom kommunens kanaler. (6 innspill handler om dette)

Lokaler og transport

Avstander i kombinasjon med dårlig kollektivtilbud gjør at det blir en barriere for noen, særlig de som ikke har bil. En av gruppene sier at det er en utfordring at for eksempel hornmusikken ikke har egnede lokaler, som er trygge å bruke. En av gruppene sier også at det er behov for arenaer der barn og unge kan opptre. (3 innspill handler om dette)

Kommunen som tilrettelegger

Hvordan kan kommunen konkret legge til rette for at dere kan tilby mer eller flere aktiviteter i ditt lag eller forening?

Samarbeid og medvirkning

Samarbeid er fellesnevner for mange av innspillene, og det er tydelig at mange av foreningene ønsker å samarbeide med kommunen. Noen er opptatt av at det må skje på de frivilliges premisser, og en annen understreker at kommunen må møte frivilligheten med positivitet, en vilje til å se på ting, at kommunen er løsningsorienterte og møter organisasjonene med forståelse.

Noen av innspillene handler om overordnede strukturer for samarbeid. Det er ønske om mer kunnskap om kommunens behov, og noen ser også at det er behov for mer kunnskap om frivilligheten i forskjellige kommunale virksomheter, slik at de kan orientere om tilbud. Noen foreslår samarbeidsmøter mellom frivillige og politikere, og er opptatt av at det må være dialog og samarbeid med kommunale etater. Frivilligheten må involveres i høringer, og det må være dialog i forholdt til planer. Det er også et ønske om at frivillighetskoordinator og frivilligsentral prioriteres og opprettholdes. En av gruppene mener det er viktig at kommunen fortsetter arbeidet med å utvikle en frivillighetspolitikk.

Det er også mer konkrete ønsker om samarbeid på spesifikke felter: Noen er opptatt av at kommunen må følge opp og fortsette arbeidet med demensvennlig samfunn. Andre trekker frem positive samarbeid med biblioteket og kirketorget.

Noen mener kommunen kan bidra med skolering, opplæring og informasjon, som er nyttig for frivillige lag og foreninger. (13 innspill handler om dette)

Lokaler og utstyr

Lokaler for aktivitet, møtevirksomhet og lagring er viktig for foreningene. Noen foreslår at kommunen kan tilby gratis eller rimelige lokaler for aktivitet. Det er også noen som mener det er behov for å oppgradere lokalene, for eksempel sørge for universell utforming. Tilgjengelighet handler også om kjennskap og informasjon. Det er et forslag om en portal som synliggjør lokaler i kommunen, eller en kalender som viser kapasitet i lokalene.

En gruppe spiller inn at det er viktig å beholde BUA, mens en annen gruppe nevner det ville være nyttig å få tilgang til en lånebil for å kunne drive sin aktivitet. (7 innspill handler om dette)

Økonomi

Økonomisk støtte er også et tema flere grupper tar opp. Det er ønske om mer forutsigbarhet og langsiktighet, slik at tilskudd ikke plutselig forsvinner. Noen ønsker økte tilskudd, og at det skal være mulig å søke om støtte til aktiviteter også for de over 25 år. En av gruppene mener kommunen kan bidra med å hjelpe til med søknader. (4 innspill handler om dette)

Synlighet og rekruttering

Flere trekker frem at kommunen kan bidra med informasjon og kompetanseheving. Som vi så i spørsmål 1 er rekruttering en utfordring mange er opptatt av. Foreningene har flere forslag til hvordan kommunen kan bidra til å gjøre tilbudene og aktivitetene kjent: Kommunen kan sørge for at foreninger får sende ut informasjon om fritidsaktiviteter gjennom skolen i starten av året, fordi skolen når alle barn. De kan også bidra til å gjøre relevante tilbud og aktiviteter kjent blant bestemte grupper, for eksempel pasienter, pårørende og brukere, eller flyktninger eller andre

nyinnflyttede i kommunen. Det er også et forslag om å ha en behovsportal eller ressursportal, hvor foreninger kan etterspørre tilbud, for eksempel kulturinnslag. Dette kan bidra til bedre samordning mellom foreningene. (7 innspill handlet om dette)

Kommunikasjon var også et eget spørsmål til slutt i kafedialogen. Der kom det frem mange forslag som kommunen kanskje kan gå videre med for å bidra til synlighet av aktivitet og rekruttering:

Informasjonskanaler

- Foldere på bibliotek, legekontor
- Foreningsportalen og kalenderen
- «Hva skjer i Birkenes»-spalte i lokalavisa
- Spond
- Kommunale oppslagstavler på tilgjengelige steder (Legekontor, BUA Tobias Jorde, Tomta, Kiwi, Coop, Herefoss, Engesland)
- Infoskjermer på BUA og legekantoret, vurdere flere inne i butikker

Skole og barn

- Bruke skolen til å nå alle barn og unge
- Informasjon på barneskolen
- Foreldremøte på skolen
- Foreninger kan sende ut info via skolen i starten av året

Arrangement og synlighet

- Stand på Birkelandsdagene
- Arenaer der barn og unge kan opptre
- Åpne møter med kommunen og foreninger hvor de kan presentere seg

Digitale løsninger

- Oppdatert foreningsportal
- Behovsportal og ressursportal for foreninger

Ressurser

Hva slags kunnskap, utstyr eller frivillig innsats tror du at din forening kan bidra med, dersom dere skulle ha et tettere samarbeid med kommunen, for eksempel i et partnerskap, eller gjensidig forpliktende avtale?

Aktivitet og utstyr

Organisasjonene har lokaler og utstyr som kan brukes av andre i kommunen, både andre lag og foreninger, og forskjellige brukergrupper og kommunale institusjoner. I innspillene nevnes:

- Flere, blant andre idrettslaget, frikirka og 4H har lokaler, anlegg og utearealer som kan brukes av flere
- Flere har utstyr som kan lånes av flere
- Kirketorget kan ta imot flere hvis det tilbys skyss
- Spideren har førstehjelpsutstyr og øvingsmateriell

Kompetanse og kunnskap

Lag og foreninger har kompetanse og aktiviteter som kan være attraktive for fler i kommunen, og ønsker å bidra eller samarbeide for å nå flere. Flere av ressursene som nevnes i innspillene kan være attraktive supplement til kommunens oppgaver, som beredskap eller kompetanse som kan være nyttig for flere:

- Sanitetsforeningen kan bidra i beredskapssammenheng
- Målgruppekompetanse: Natteravnene kan informere om hva de ser og erfarer
- LHL har kompetanse om helserelaterte plager.
- Kurs i hjertestarter (LHL)
- Kurs i førstehjelp
- Flere har temakvelder som kan være interessante for noen enheter i kommunen
- Pårørendehjelp

Menneskelige ressurser

Lag og foreninger i Birkenes representerer en stor ressurs av frivillig engasjement, og folk som gjerne vil bidra med praktisk hjelp for det beste for sine lokalsamfunn og nabolag. I innspillsmøtet kommer det frem flere forslag til hvordan foreningene selv tenker de og deres medlemmer og frivillige kan bidra:

- Foreningene, blant andre idrettslaget, kan hjelpe med å spre informasjon som skal nå ut til mange
- Natteravner kan stille med personell til ungdomsarrangement
- Flere sier de kan bidra med å rydde uteområder
- Arrangere bingo for eldre
- Hjelp med å pynte til jul
- Kultur: Hornmusikken kan bidra med konserter på sykehjem, og elever kan spille på arrangementer
- Noen kan hjelpe med å praktiske prosjekter, rydde og pynte

Kontaktpunkter og kommunikasjon

Hva slags faste kontaktpunkter, møter eller annen form for dialog bør kommunen legge til rette for gjennom året for å styrke samarbeidet?

Alle gruppene ønsker møteplasser og kontaktpunkter mellom kommunen og frivilligheten, og de har forskjellige forslag til hvordan det kan løses. Flertallet av gruppene ønsker årlige dialogmøter, eller en gang i halvåret. Noen ønsker tematiske kontaktpunkter, altså at organisasjoner kan ha dialog eller kontakt knyttet opp mot relevante avdelinger eller virksomheter i kommunen. Idrettsrådet har allerede et årlig møte med administrasjon og politisk ledelse, og ønsker å videreføre det.

Kommunale planer må på høring hos foreningene, og det er et ønske om videre involvering i utvikling av frivillighetspolitikken.

Det er også et forslag om en behovsportal, der kommunen kan legge ut behovsliste for hva som trengs hjelp til, slik at det gjøres kjent for foreningene og innbyggerne.

Oppsummerende anbefalinger til videre dialog mellom frivillige lag og foreninger og kommunen

Aktiviteter i regi av frivillige organisasjoner har en egenverdi for den enkelte som deltar. Et stort mangfold av frivillige organisasjoner i en kommune er derfor et gode i seg selv. Samtidig skaper frivilligheten en rekke merverdier som er attraktiv for offentlig sektor, og med det også for kommunene. Deltakelse i frivilligheten virker positivt inn på folkehelsen, virker inkluderende, trivselsbyggende, tillitsskapende og er skoler i demokratisk praksis. Frivillige lag og foreninger skaper sosiale møteplasser der man utvikler sosial kompetanse/kapital, vennekrets, nettverk, kunnskap, uformell læring mm. Slike merverdier er viktige byggesteiner for den enkelte, men også for å skape positive relasjoner i lokalmiljøet.

Frivillighet Norges erfaring er at kommuner som tilrettelegger for frivillig sektor gjennom en frivillighetspolitikk, har mer dialog med bredden av frivilligheten lokalt enn kommuner som ikke har det. Dette bekreftes i 2 rapporter fra Institutt for samfunnsforskning fra 2020. I rapporten [Finansiering av frivillighet – Frivillig sektors økonomi og lokallagenes rammevilkår](#) kommer det blant annet frem at kommuner med en frivillighetspolitikk har et større fokus på å ta en tilretteleggerrolle for frivillig aktivitet – noe som også gir utslag i rammevilkårene for frivillig sektor knyttet til økonomi, tilgang på lokaler – og inngåelse av partnerskap i ulike prosjekter og tiltak.

I rapporten [Lokal frivillighetspolitikk og lokale organisasjoner](#) kommer det frem at om kommuner har utviklet eller formalisert en egen frivilligpolitikk, så har det betydning for det konkrete samspillet mellom kommuner og frivillige organisasjoner. Det er på integreringsfeltet, innenfor kultur, fritid og idrett, og på helse- og omsorgsfeltet at variasjonen er størst og at frivilligpolitikk har størst betydning.

Frivillighet Norge mener et avgjørende element er at kommunens frivillighetspolitikk utvikles i dialog med frivillig sektor gjennom lokale innspillprosesser. Dette er noe som er ivarettatt på en god måte i Birkenes, gjennom kafedialogen som er gjennomført.

Anbefalingene under vil primært ha som utgangspunkt at Birkenes kommune, gjennom sin frivillighetspolitikk ønsker:

- Å skape vekst og utviklingsmuligheter for frivillig sektor.
- En tettere dialog og samhandling med de frivillige organisasjonene.

Forenkling og koordinering

Lag og foreninger i Birkenes ønsker dialog og samhandling med kommunen, både i form av samarbeid som legger til rette for frivillige organisasjoner, gjennom å medvirke i politiske saker som angår organisasjonene, og i enkeltsaker der organisasjonene har kompetanse. Vi anbefaler at kommunen, i dialog med foreningene, ser nærmere på tiltak som styrker koordineringen og samspillet med foreningene og mellom foreningene. I innspillene over finnes flere konkrete forslag fra foreningene til tiltak kommunen kan gjøre i dialog med foreningene.

Det ser også ut til at det er potensiale for forenkling. Det er opp til kommunen hvordan de eventuelt ønsker å arbeide med forenkling for lag og foreninger. Vi anbefaler likevel at kommunen i dialog med foreningene, ser nærmere på en, *én-dør-inn* ordning. Flere

kommuner har for eksempel en egen koordinator for frivillighet som har mandat til å bistå foreningene med raske svar, som kan veilede foreningene gjennom det kommunale byråkratiet (senke terskelen), legge praktisk til rette for foreningene når de har behov for det vedrørende lokaler, hjelp til søknader, kurs, utvikling av samarbeidstiltak med kommunen. Forskning viser at en slik koordinatorfunksjon er selve nøkkelen til økt dialog og samhandling mellom kommunen og frivillig sektor lokalt. Det kan også bidra til koordinering internt i kommunen, og bevisstgjøre avdelinger og virksomheter på mulighetene for samarbeid med relevante lag og foreninger på sine felt.

Organisasjonene i Birkenes har mye kompetanse og kunnskap, og ønsker å dele den. Kommunen kan bidra til å koordinere og synliggjøre dette. For eksempel kan tilbud samles og synliggjøres for skoler, seniorsenter, omsorgsboliger, og andre kommunale virksomheter som kan dra nytte av slik kunnskapsformidling.

Møteplasser

Frivillighet Norge anbefaler at kommunen ser nærmere på behovet for å etablere eller videreutvikle faste møteplasser for å fremme dialog og tettere samarbeid. Vi oppfordrer kommunen til å etablere årlige faste møteplasser for at kommunen og lag og foreninger kan bli mere kjent. Slike møteplasser kan styrke dialog og samhandling generelt, eller på konkrete tema.

Det er også behov for møteplasser der frivillige lag og foreninger kan bli bedre kjent med hverandre, og gjøre seg kjent for innbyggerne i kommunen. Det er et godt utgangspunkt for å sikre bedre koordinering og kjennskap på tvers og for å sørge for bedre samspill med kommunen. Her kan kommunen spille en viktig rolle som tilrettelegger, ved å invitere, stille lokaler til disposisjon og sørge for å spre informasjon.

En annen god inngang for å invitere til møteplasser kan være at kommunen inviterer til dialog og innspill om et bestemt tema. Eksempler på slike tema kan være støtteordninger, faglig påfyll, viktige prosjekter som angår lokalsamfunnet/lokalmiljøet og sonderinger rundt samarbeidsrelasjoner. Det kan også være dialogmøter, der kommunen inviterer til å bidra til å løse samfunnsutfordringer, for eksempel barn og unge i fare for utenforskap, en aktiv seniorbefolkning eller kriminalitetsforebygging. Det anbefales at slike møteplasser arrangeres i et nært samarbeid og med innspill fra lag og foreninger, og at det legges til rette for deltagelse ved å varsle i god tid og legge arrangement på kveldstid.

I mange kommuner ser man at det er fruktbart å samle organisasjoner basert på tema eller type forening. Også her har kommunen mulighet til å være en koordinator med et oversiktsbilde, og kan bidra til å sette lag og foreninger i kontakt med hverandre. I en del kommuner har man formalisert slike tematisk samlinger til nettverk, råd eller fora som møtes jevnlig for å fremme samarbeid, utveksle erfaringer og spille inn på relevante saker i kommunen.

Rekruttering og synlighet

Mange av deltagerne i innspillmøtet oppgir at rekruttering er en utfordring som står i veien for vekst og utvikling i organisasjonene. Det er også kommet mange konkrete forslag til hvordan kommunen kan bidra til mer synliggjøring og kommunikasjon. Ut ifra Frivillighet Norges erfaring

er det en sammenheng mellom rekruttering av flere medlemmer og kompetanse, økonomi og foreningenes evne til å utvikle og øke aktivitetsnivået.

Vi anbefaler kommunen, i dialog med bredden av lag og foreninger for å finne løsninger som kan fungere for lag og foreninger i Birkenes. Noen kan ha god nytte av en frivillighetens dag/åpne dag, der alle lag og foreninger får mulighet til vise frem sine aktiviteter. Andre kan ha nytte av en digital aktivitetskalender, nyhetsbrev eller en oversikt over alle lag og foreninger på kommunens nettsider med kontaktinformasjon. Det er mange gode forslag i innspillene, som for eksempel bruk av digitale infoskjermer eller oppslagstavler, annonser i lokalavisa, arrangement av åpne frivilligtorg eller lignende.

Flere ønsker å nå spesifikke målgrupper, eller opplever at noen målgrupper er vanskeligere å nå enn andre. Dette gjelder både yngre medlemmer, foreldrefrivillige, innvandrere og eldre. Foreldrefrivilligheten er viktig for mange, og flere ønsker bedre samarbeid med skolen for å informere om fritidsaktiviteter til barna, og å nå foreldre. Vi anbefaler kommunen å gå sammen med organisasjonene og finne gode måter å informere om barns rett til fritidsaktiviteter i samarbeid med skolen.

I stortingsmeldingen [Tro på framtida – uansett bakgrunn](#) er regjeringen tydelig på at gratisprinsippet og reklameforbudet i skolen ikke er til hinder for å informere om lokale fritidsaktiviteter uten kommersielle interesser. Inviter gjerne til et møte med organisasjonene for å ha en dialog om hvordan man kan nå ut med informasjon til barn og unge.

Frivillighet Norge har gode verktøy for synliggjøring, som vi anbefaler både kommunen og organisasjoner å benytte seg av: [frivillig.no](#) og [ungfritid.no](#). Målet med Frivillig.no er gjøre det enklere for frivillige organisasjoner å finne folk og enklere for folk å finne noe å engasjere seg i. Ungfritid.no er en digital oppslagstavle hvor frivillige organisasjoner kan legge ut varige fritidsaktiviteter for barn og unge opptil 26 år. Nettsidene er gratis å bruke.

Å holde på aktive medlemmer krever også god ledelse og styring. Kurs og kompetanseheving i økonomi, styrearbeid eller lignende kan også være nyttig for mange lag og foreninger. Det kan gjøre den administrative delen av driften mindre tidkrevende, og dermed frigi tid til mer aktivitet. Her vil vi tipse om at lag og foreninger har mulighet for å bestille [kurs i regi av Frivillighet Norge](#) i flere relevante tema. Noen av lagene har også spilt inn at de gjerne vil dele av sin kompetanse, og kan kanskje bidra med kurs for andre, om kommunen tar på seg en koordinerende rolle.

Det anbefales også å kartlegge hvilke kompetansebehov foreningene har for å øke sin kapasitet til å nå ut til flere med sine aktiviteter.

Økonomi

I innspillene kommer det frem at organisasjonene har behov for å styrke økonomien for å kunne utvikle seg og tilby flere aktiviteter. Som en del av utviklingen av kommunens frivillighetspolitikk anbefaler vi at kommunen går igjennom tilskuddsordningene for de frivillige organisasjonene. I denne gjennomgangen anbefaler vi at organisasjonene involveres for å se på hvordan tilskuddsordningene kan tilpasses deres behov. En del av gjennomgangen må også handle om å gjøre tilskuddsordninger så ubyråkratisk som mulig. På generelt grunnlag anbefaler vi at tilskuddsordningene er frie midler og at søknads- og rapporteringsprosedyrene gjøres så enkle som mulig. På bakgrunn av dette bør man vurdere muligheten til å etablere nye, eventuelt mer tilpassede tilskuddsordninger, og bidra med mer informasjon om tilgjengelige eksterne

støtteordninger. Eksempler er sparebankstiftelser, I en del kommuner, sender man ut en påminnelse om søknadsfrister til aller frivillige organisasjoner.

I Birkenes kan det være nyttig om kommunen bistår med hjelp til å skrive søknader og skaffe oversikt over andre støtteordninger enn kommunale. Slik tilrettelegging er lite kostnadskreven, men kan bidra til at organisasjonene kan frigjøre tid til å skape mer aktivitet, og redusere slitasjen på de som er engasjert.

Mange kommuner har egne støtteordninger for at barn og unge fra familier med dårlig råd kan delta i fritidsaktivitet. Kommunen kan også bidra til å gjøre slike støtteordninger kjent. Vi oppfordrer til å legge inn slike støtteordninger på vår portal, stotte.ungfritid.no, og til at kommunen sprer informasjon om slike støtteordninger til både lag og foreninger og til familier og barn og unge, gjennom for eksempel helsesykepleiere og gjennom Nav lokalt.

Lokaler og transport

Tilgang på gratis og rimelige lokaler (møtesteder/arenaer for aktiviteter, grupper, kurs, lager etc.) er viktig for foreningene i Birkenes, og er en utfordring mange av foreningene er opptatt av. Å ha et sted å ha aktivitet er avgjørende for å kunne drive, utvikle og øke aktivitet.

Gode lokaler har også en markedsførende effekt i rekrutteringen av nye medlemmer. Vi anbefaler å se nærmere på hvordan kommunen kan legge til rette for flere gratis eller rimelige leieforhold. I tillegg anbefaler vi å se nærmere på hvordan kommunale bygg som er egnede kan gjøres tilgjengelig for flere foreninger og målgrupper når de ikke ellers er i bruk.

Vi anbefaler også å gjøre en gjennomgang eller kartlegging av lokalenes egnethet, utforming og tilgjengelighet, og ikke minst å gjøre oversikten kjent for organisasjonene. Frivillighet Norge har samlet noen [råd om lokaler](#) på vår veileder for økt deltagelse, som er basert på en kartlegging vi har gjort i organisasjoner i hele landet.

Det er også noen innspill som handler om at transport er et hinder for deltagelse for noen. Her kan kommunen se på mulighetene for å bidra til at flere får mulighet til å delta på aktivitet, og at foreningene i større grad kan rekruttere fra hele kommunen.

Nyttige ressurser

Samarbeidsavtale mellom Frivillighet Norge og KS

KS og Frivillighet Norge har inngått en samarbeidsavtale på vegne av kommunal og frivillig sektor. Her anbefales det blant annet at det etableres et frivillighetsforum/råd der bredden av frivilligheten er representert, for å styrke den kontinuerlige dialogen med kommunen. [Lenke til samarbeidsavtale mellom Frivillighet Norge og KS](#)

Frivillighet Norges nettressurs om lokal og regional frivillighetspolitikk

Les mer om utvikling av en lokal frivillighetspolitikk på samhandlingskoden www.samhandlingskoden.no

Veileder for økt deltagelse i frivilligheten

Frivillighet Norge har utviklet en veileder for økt deltagelse i frivillig sektor. I denne finnes mange gode tips og råd om hvordan forskjellige roller kan bidra til økt deltagelse i frivillig sektor. [Lenke til veilederen.](#)

Eksempler på kommuner med helhetlig frivillighetspolitikk

Frivillighet Norge anbefaler at det utarbeides et politisk dokument som konkretiserer kommunens forhold til frivillig sektor lokalt. Disse omtales ofte som en frivillighetsplan, frivillighetsmelding, frivillighetsstrategi eller frivillighetserklæring og danner grunnlaget for kommunens frivillighetspolitikk. Frivillighetspolitikken bør inngå som en del av kommuneplanens samfunnsdel og konkretiseres gjennom tiltak i aktuelle kommunedelplaner. Her har vi samlet noen eksempler på kommuner som har utviklet god frivillighetspolitikk i dialog med bredden av lag og foreninger lokalt:

[Lenke til Flekkefjord kommunes frivillighetserklæring](#)

[Lenke til Lillestrøm kommunes frivillighetsstrategi](#)

[Lenke til Moss kommunes frivillighetsmelding](#)

[Lenke til Frivillighetsmelding for bydel Gamle Oslo](#)

[Her kan du finne en full oversikt over kommuner med en frivillighetspolitikk](#)

Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform

Kommunene og frivilligheten står overfor mange av de samme samfunnsutfordringene. Under punktet *Samfunnstrender frivilligheten møter* i Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform kan man på en kortfattet måte se hvordan frivilligheten bidrar som samfunnsaktør. [Lenke til Frivillighet Norges frivillighetspolitiske plattform](#)

De ti frivillighetspolitiske bud

På Frivillighet Norges årsmøte 2015 vedtok en samlet frivillighet ti frivillighetspolitiske bud for samarbeid mellom frivillig sektor og kommune. Vi anbefaler at kommunene bruker disse i utvikling av sin frivillighetspolitikk. Disse er lagt ved nedenfor.

1. **Kjenn frivilligheten i kommunen din**

Innhent kunnskap om de frivillige organisasjonene. Hva driver de med? Hvilke mål, ressurser og utfordringer har de? Vil de samarbeide mer med kommunen, næringsliv, eller organisasjoner?

2. **Vedta en tverrsektoriell kommunal frivillighetspolitikk**

Inviter hele bredden av frivilligheten til dialog. Tenk frivillighet i all kommunal planlegging. Frivillighetspolitikken bør revurderes ved nytt kommunestyre.

3. **Anerkjenn frivillighetens egenverdi**

Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.

4. **Forenkling gir mer frivillighet**

Tiden som brukes på byråkrati er tid som kan brukes på mer frivillighet. Gjennomfør tiltak som forenkler søknadsskriving, rapportering og kontakt med kommunen

5. **Tilrettelegg for frivillighetens egenutvikling**

Vis organisasjonene tillit og legg til rette for at de kan nå sine egne mål. Da når kommunen samtidig mange av sine mål.

6. **Skap dialog med frivillighet**

Skap faste møteplasser for organisasjonene. Rådfør dere med frivilligheten. Gi kommunalt ansatte opplæring i frivillighetsmangfoldet, slik at de kan invitere flere folk til å bli med. Husk at frivillige ofte jobber, så møter må være etter arbeidstid!

7. **Anerkjenn og støtt opp om frivillighetens merverdi**

Frivilligheten er «samfunnets vaktbikkje» og skaper bl.a. lokalsamfunnsutvikling, kunnskap, sosiale møteplasser, tilhørighet, demokratiopplæring og er helsefremmende.

8. **Gi frie midler**

Frie midler er en forutsetning for at frivilligheten kan vokse på egne premisser.

9. **Ikke konkurrer med frivilligheten**

Tilrettelegg for bedre rekruttering av frivillige til organisasjonene. Ikke «stjel» de frivillige fra organisasjonene for å utføre kommunale tiltak.

10. **Skap forutsigbarhet for frivilligheten**

Forutsigbare rammer skaper bærekraftig drift og utvikling i frivilligheten. Et eksempel er å legge til rette for lokaler som frivilligheten kan bruke.

Frivillighetsbarometeret

Frivillighetsbarometeret er en årlig befolkningsundersøkelse fra Frivillighet Norge og Verian om frivillig innsats. Her finnes nøkkelfakta og mer dybdekunnskap om frivilligheten. [Lenke til Frivillighetsbarometeret.](#)

Frivillig.no

Frivillig.no er en digital oppslagstavle for frivillige oppdrag. Den har som mål å gjøre det enklere for frivillige organisasjoner å finne folk, og enklere for folk å finne oppdrag. Frivillighet Norge står bak frivillig.no. www.frivillig.no

Ung Fritid

Ungfritid.no er en gratis løsning for organisasjoner som skal registrere sine tilbud og barn og unge som skal finne dem, i hele landet. Målet gjør det enklere for frivillige organisasjoner å finne deltakere, og enklere for barn, ungdom, foresatte og andre å finne fritidsaktiviteter. www.ungfritid.no

Nyhetsbrev

Frivillighet Norge har et eget nyhetsbrev for offentlig ansatte som jobber med frivilligheten. På [denne lenka](#) kan du melde seg på Frivillighet Norges nyhetsbrev.

Om Frivillighet Norge

Frivillighet Norge er samarbeidsforumet for frivillige organisasjoner i Norge. Vi arbeider blant annet for at kommunene utvikler en helhetlig frivillighetspolitikk/strategi for å skape vekst og utvikling i frivilligheten, som er en hjørnestein i lokalt kultur- og samfunnsniv. Frivilligheten er mangfoldig og politikken må derfor ha et spekter av ulike grep for å gi alle deler av frivillig sektor bedre rammevilkår.

Vi har omlag 370 organisasjoner som medlemmer som til sammen representerer rundt 50.000 lag og foreninger over hele landet. Drøyt 10 prosent av medlemmene er minoritetsorganisasjoner. Frivillighet Norge ble stiftet i 2005 og er regjeringens innspillpartner i frivillighetspolitiske spørsmål. Se mer om Frivillighet Norge på www.frivillighetnorge.no.

